

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/a-3253 din 16.06. 2020

La nr. 03/4321 din 15.06.2020

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (art.35).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6560 din 16.06.2020

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (art.35)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigurilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md la data de 27 mai 2020, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat, de minim 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată parțial.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Nota informativă nu stabilește un scop bine definit, însă acesta poate fi relevat din normele propuse prin proiect. Astfel, finalitatea scontată a proiectului este amendarea Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei referitor la răspunderea pe care trebuie să o poarte membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia, în cazul în care instanța judecătorească constată că au acționat cu rea-credință în acțiunile sau omisiunile sale legate de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.35 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Potrivit autorului: *“Proiectul propune revizuirea normei alin. (2) al art. 35 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, în sensul în care Banca Națională, fiind o autoritate publică statală, nu va achita cheltuielile ocazionate de reprezentarea și apărarea angajaților săi în litigii unde statul se află pe o poziție contradictorie cu persoana respectivă (aici avându-se în vedere cauzele penale, unde procurorul prin înaintarea și susținerea acuzării de stat reprezintă de pe o poziție opusă statul, precum și cauzele civile în care statul are rol de reclamant împotriva angajatului Băncii Naționale (eventuale acțiuni în regres pentru repararea prejudiciului)).*

Totodată, atragem atenția că prin modificarea alin. (2) se va înlătura și o piedică în calea intentării unei acțiuni în regres de către Banca Națională împotriva subiecților prevăzuți la alin. (1) art. 35, pentru recuperarea unor eventuale prejudicii, ce s-ar încadra în sumele prevăzute la alin. (2). În vederea consolidării acestei idei proiectul propune și completarea articolului 35 din lege cu alineatul (2/1) în care se prevede că persoana prevăzută la alin.(1) va restituie sumele de bani achitate de Banca Națională, în cazul în care instanța judecătorească constată că aceasta a acționat cu rea-credință în acțiunile sau omisiunile sale legate de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale.”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, proiectul promovează interesul public privind perfecționarea cadrului normativ astfel încât membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia să răspundă în fața legii pentru îndeplinirea defectuoasă sau omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege. Or, conform art.16 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă:

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit celor invocate de către autor în nota informativă prezentată, implementarea prevederilor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public național.

În acest sens, autorul a precizat că, „Implementarea proiectului nu implică cheltuieli de la bugetul de stat.

Ca urmare a adoptării proiectului, se anticipează o diminuare a sumelor de bani alocate de Banca Națională a Moldovei pentru aplicarea alin. (2) art. 35 din lege.”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile

acestui cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigo

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Băncii Naționale a Moldovei, căreia, potrivit proiectului, îi revine obligația de a reglementa prin act intern categoriile de cheltuieli suportate și procedura de suportare a acestor cheltuieli.

Totodată, conform Art.II pct.2 din proiect, *"Banca Națională a Moldovei, în termen de 6 luni de la publicarea prezentei legi, va aduce în concordanță actele sale normative cu prevederile prezentei legi.."*

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Justiției, al cărui finalitate scontată a proiectului este amendarea Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei referitor la răspunderea pe care trebuie să o poarte membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia, în cazul în care instanța judecătorească constată că au acționat cu rea-credință în acțiunile sau omisiunile sale legate de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării proiectului de decizie.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc și riscuri de corupție.

16.06.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

X. Vameș